

Nicolae Bălașa
◆
PREȚ PE DISPREȚ

Coperta I:

«Băutoarea de absint» – Pablo Picasso

Pre-press & tipar:

TIPOGRAFIA PRODCOM Târgu-Jiu

Str. Lt. Col. Dumitru Petrescu, nr. 20, tel. 0253.212.991

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BĂLAȘA, NICOLAE

Preț pe dispreț / Nicolae Bălașa. - Târgu-Jiu :

Măiastra, 2011

ISBN 978-606-516-400-0

x.x

ISBN 978-606-516-400-0

Nicolae Bălaşa

PREȚ PE DISPREȚ
~ teatru ~

Editura MĂIASTRA
Târgu-Jiu ● 2011

Domnului prof. univ. dr. Marian Barbu.

PERSONAJELE

GÂRLICI – burlac, proprietar de bodegă
ALI ȘTEFĂRȚĂ – istoric și critic literar
NAE PREPUȚĂ – poet cu pretenții
GHECURCU – poet înfumurat
IOAN ȘT. RULĂ – poet cu pretenții de geniu
MILU LALITRĂ – poet și jurnalist
CONU JORJ AMIR – prozator
A. CARCALETE – jurnalist
BREAZĂ V. KIL – referent amestecat în lumea culturală
ȘTEFAN IANACHE – autor de carte
ȚOI D. ȚOI – pasionat de orice
GHICI – vecin cu Gârlici
RETA CURCUBEA – redactor la Editura „Sus“
MĂRIA – femeie de serviciu la bodega lui Gârlici
O ȚIGĂNCUȘĂ – cerșetoare
UN ȚIGAN – căutător de chilipiruri
UN RUDAR (care vinde rogojini)
O RUDĂREASĂ (care vinde fuse)

ACTUL I

Scena I

Gârlici aranjează halbele, apoi fețele de masă... Fluieră prin cârciumă, privește când la ceas, când la partea dorsală a Măriei, femeia de serviciu care șterge podeaua, când la cărțile aranjate în rafturile de lângă tejgheaua cu băuturi. Se apropie de ultimul raft, vrea să ia de acolo o carte, dar se răzgândește. Își pune într-un pahar, cam de un deget, țuică, își clătește gura și o scuipă într-o chiuvetă.

GÂRLICI: Ptiu! Fir-ai a dracu! Poșircă! Cum de-o putea ăștia s-o bea? Cică, alcool cu aromă de țuică! Un drac! Pufoaică! Pute a rahat de la combinat!

MĂRIA: Pentru orbeți! O să ajungi în fundul iadului! Au chiorât ăștia pe jumătate! ...Și-au surzit definitiv.

GÂRLICI (*se apropie de femeie și o ciupește de fund*): Știi tu?!

MĂRIA (*îi îndepărtează mâna*): Păi află că știi!

GÂRLICI (*cu ochii parcă lipiți de fundul femeii*): Știi?... Păi dacă tot zici că știi, ia zii „cât fac, fă, patru ori cinci?“ Mărie, că tot te crezi tu

deșteapta neamului, „care e, fă, capitala Portugaliei?“

MĂRIA (*ușor indignată*): „Însoară-te, mă, târziule, și nu mai lozi aci, cu copiii, că ai și-nceput să iei culoarea cerii.“

GÂRLICI: „Păi, găsește-mi tu una care să-mi placă și să-mi pupe mâna la comandă, că acum o iau.“

MĂRIA: „În nădejdea aia, vezi să nu te pupe moartea rece.“

GÂRLICI (*arată spre raftul cu cărți*): Sorescu! Mare! Mare de tot!

MĂRIA: Cunoaștem! *Rânduie!* Că doar de-aia am pierdut timpul pe-aici! Dar nu schimba vorba! Moartea o dată vine! Muiere n-ai, copii de unde?... Testament nu vrei să faci? O dată închizi ochii și dus ești... Apoi, praful și pulberea!!

GÂRLICI: Ai vrea tu! Numai că în mine zace nemurirea. Ia uite: trecutul, prezentul, viitorul. Eternitatea, cum s-ar zice, în podul palmei!... Și pe rafturile din față!

MĂRIA (*se aprobă*): E, da! Poate ăia de la „Eternity“?! Ția da! N-am ce zice, firmă serioasă! Te aranjează, te îmbălsămează... Sunt pe mână cu popa Ibric... Face ăsta o zeamă de busuioc!... Domnule, minune mare! I-o toarnă în burtă, pe nări, mortului, înainte de-aș da

duhul. Cică să-i dea miros „de veșnicie“... E, și să fie primit bine acolo, sus...

GÂRLICI: Cine, fă?

MĂRIA: Sufletul! Că dumneata și ăștia care trec pe aci, spurcați cum sunteți, la doi metri și o țără... În pământ de-l galben! Am auzit, mai nou, că și ăsta ar vindeca! Am eu o babă pe scară, bea, a dracului, în fiecare seară, câte o oală, și apoi: „Muică, asta da busuioacă! Dumneata ce zici?“

GÂRLICI: Mărie, baba se drege cu vin de Bohotin! Ia sticla, în fiecare zi, de la mine! Au, au!... Fir-ar a dracu de carte să fie!

MĂRIA: Măi, domn' Gârlici, am văzut cu ochii mei. Pământ de-l galben, luat de la farmacie. ... Dar mai știi?! A, da! Da, da... Acum îmi vin de-acasă... Să știi dumneata că drege amestecul cu popa Ibric. Cu fiertura de la el, vreau să zic... Și-a dracului, până acum nu s-a strâmbat neam... Bă, nimic! Și apoi, trosc, pleosc, bate baba din picior și-l înjură pe...

GÂRLICI: Te pomenești că pe Dumnezeu?!

MĂRIA: ...Nu, pe Dej! Dumneata trebuie să-l știi, cică ar fi fost bărbatul ei, ăla dintâi...

GÂRLICI: Ba pe dracu! E baba înțepenită-n timp...

MĂRIA: Unul care, zice-se, că bătea la ea ca la cui... Nu o lăasă până nu intra jumătate în pământ.

Numai după aceea o scotea, îi ștergea lacrimile și o dădea de-a dura. Și auzi, a dracului, să vezi și dumneata, cică-i plăcea! Acum, spun și eu ce aud, că pe vremea aia...

GÂRLICI: Abia te băgase tactu pe țeavă! De-aia ai prins timpurile de-acum, tânără! Ce-ți pasă? Cu buicile ca piatra... Te doare în cot că ăștia de care zici și-au tocit coatele și-au scris cărți.

MĂRIA (*meditativ, ușor mirată*): Au scris?! E, dacă zici dumneata, or fi scris!

GÂRLICI: Au scris, fă, au scris! (*arată rafturile cu cărți*). Nu se vede?

MĂRIA: Ba da... Iar țuicile ce nu le-au plătit, aici, pe rafturi. Acum, de, fiecare cu păsărica lui!

GÂRLICI: A ta acolo, între picioare... Fii-ți-ar cracii ai dracu! Că m-ai băgat în boale! Mărie, știi ce?...

MĂRIA: Știu, dar nu se poate! La praful de-acum și zgârcenia dumitale...

GÂRLICI (*complimentând*): Fir-aș al dracu! Adevărul e că ți-a dat Ăl de Sus... Altceva nici că-ți mai trebuia! La ce bună mintea când până și soarta popoarelor, de când lumea, între picioarele muierilor?!

MĂRIA (*vulgar, mișcându-și fundul*): ...Și la umbra unor buci!

GÂRLICI (*privind la ea*): Daaa, dar, buci, buci! Să dea

dracu, că bine zici! E? Până se scoală intelectualitatea, ar mai fi de-o tăvăleală, ce zici?

MĂRIA: Păi... da, dar vezi dumneata, nici broasca nu orăcăie pe uscat.

GÂRLICI: Fă, fiți-ar broasca a dracu! Dumnezeu ți-a dat-o s-o dai și nu să mergi cu ea în rai.. Popa Ibric nu ți-a spus?

MĂRIA: Popa?! Face slujba, tămâie în biserică de jur-împrejur...

GÂRLICI: Se uită la tine-n... Știu eu, când te apleci după lumânările căzute, vrând... nevrând, că de!

MĂRIA: S-o fi uitând, numai că spovedește pe-ale lui în podul clopotniței. Le ia mințile. Cică acolo ar face Dumnezeu urechea pâlnie. La gura clopotului! Bang! Bang! și japițele cu poalele-n cap. N-ai loc de ălea cu bărbații duși de-acasă!

GÂRLICI (*incitat*): I-auzi, al dracului popă! Mărie, hai, fă!

MĂRIA: Păi, hai! Dar e cu preț!

GÂRLICI (*decis*): Cât, Mărie, cât?

MĂRIA (*iscoditoare*): E...! Păi, eu știu? Aș vrea cam cât pui dumneata, zi de zi, preț pe dispreț.

GÂRLICI: Tii, drace! Fă, tu ești nebună?

MĂRIA: Nebună și nici chiar prea, prea... Acum depinde și cum vrei dumneata...

Scena II

Gârlici privește pe fereastră spre dudul din spatele grădinii. Între timp, intră în cârciumă cu un dosar sub braț, șchiopătând, într-un baston, Reta Curcubea. Se așază, plină de ea, la o masă, și așteaptă să fie servită. Nimeni însă nu o bagă în seamă.

RETA (*mahmură*): Bă Gârlici, intră și la tine, aici, după o sută de ani, un om cu carte și...

MĂRIA (*ironică*): Cunoaștem! Un om bine pus la ditamai Editura Fâs!

RETA: Fă, năroada târgului, Sus!

MĂRIA: A, da, cunoaștem! După cum vrea clientul! Când Fâs, când Sus!

RETA (*iritată*): Reiau: bă Gârlici, intră și la tine, aici... Iar tu te uiți la dracu în praznic!

GÂRLICI (*aproape fără să clintească*): Coană mare, de data asta, nu! Dar dacă vrei să știi și tu... Uite, privesc la dudul ăla din spatele curții. Parcă l-aș lăsa, parcă l-aș tăia...

RETA: Păi, atunci taie-l, Doamne iartă-mă, și servește-mă și tu ca altă dată!

MĂRIA: Cunoaștem! Ca pe o doamnă bine pusă-n sus, la ditamai Editura Fâs!

GÂRLICI (*meditativ, cu aer de intelectual*): L-aș tăia și nu prea...

MĂRIA: Nu prea, prea? Zic eu care n-am prea... Carte, vreau să spun... E, fâs... Câtă vreme și la case mari, tot cam așa...

GÂRLICI (*către Măria*): Taci, fă, dracu!

RETA (*nerăbdătoare, îi tremură mâinile*): Atunci lasă dudul și pune-mi măcar o halbă pe masă!

GÂRLICI: Eu l-aș lăsa, dar... dude ioc, țuică neam, ghișeft deloc! Și-atunci...

RETA: Bă Gârlici, intrai și eu la tine, aici o...

MĂRIA: ...Doamnă cu carte, bine pusă în sus, la ditamai Editura Fâs.

GÂRLICI (*iritat*): Mărie, mai taci, Doamne iartă-mă, și adu-i un țoi!

RETA: Halbă am spus!

MĂRIA: Cu ce, doamnă, cu ce?

RETA: Rom și doar de două degete, bere cu spumă, la marginea de sus.

GÂRLICI (*în timp ce scoate caietul cu datornici*): Astăzi, te pomenești că mai achiți?!

RETA (*ironică*): O să achit, bă, o să achit! Am murit eu și n-am plătit? Până una, alta, tu vezi ce faci cu dudul...

GÂRLICI: E, da... L-aș cam tăia și nu prea. În el,

copilăria mea! Parcă mă văd. Pe vremea aia, nici chiloți nu aveam. Doar o cămășuță tivită pe la poale și...

MĂRIA (*curioasă*): Cuculețul?

GÂRLICI: Atârna ca și acum! De-aiurea!... Cam cum atârna toate în viață!

RETA: Fir-ai al dracu de nărod! Cu bodega ta cu tot! Ca să vezi!! Când prea, prea, când nu prea... Cucu parcă-i atârna... Mda! Hiii! Să-mi notez inspirația. Țștia de sus, mai știi, mi-or plăti măcar halba asta...

MĂRIA (*cu aceeași curiozitate*): Domn' Gârlici, acum, fie vorba între noi, cânta?

GÂRLICI: Da! Păi cum altfel?! Când a văzut pupăza ășteia... Fâl, fâl, evident, cu ceva puf pe ea... Atunci și el cu ciocul sus și: cu-cu! Altfel spus, cucu și pupăza! Și uite...

MĂRIA: E, care va să zică, așa...

RETA: Fir-ai al dracu de nărod!... Cu... cu bodega ta cu tot! I-auzi, pupăza... Pupăza mea?! Mărie, notează că pupăza, fără sau cu rimă în ea, e tocmai ce trebuie la timpurile moderne.

MĂRIA: După știința mea, cam postmoderne, dar fie! ...Și ca autor?

RETA: Mai încape îndoială?... Celebra Reta Curcubea!

GÂRLICI: Acum, lăsând gluma la o parte, doamna mea...

MĂRIA (*jucând teatrul, ușor geloasă*): Domn' Gârlici, păi, dă-o, Doamne iartă-mă, de treabă, după ce nici că mai poți, zgârcit, aoleu, de belea, acum, ca să vezi! Ba că ai vrea, ba că n-ai vrea, dar, când cu mine, când cu ea!

GÂRLICI: Mărie, ține-ți clanța! ... Ai și tu răbdare și-om mai vedea! Ia zii, draga mea, punem de vreun paraistas, de vreo...

RETA: Ce pot să-ți spun cât timp ne stă alături parașuta asta? Securista! Ți-au băgat-o ăștia pe gât și tu ai pus botul.... Că ugere văd că are!

GÂRLICI: Și tu... prea, prea! Las-o dracu! Șterge o podea! Mai văd și eu o țâță, mai o bucă...

RETA: Vezi, zici? Al dracu nenorocit! Până mai ieri, te uitai la a mea, acum... E, asta e! Treaba ta! În definitiv și la mine ai supt destul! Bă nenorocitul, în cazul ăsta, eu mi-aș cam lua mâna. Venisem aci, la tine, să punem de-o paranghelie, de-o belea...

GÂRLICI: Păi, și? Mărie, ia mai adu, fă, o halbă, pentru doamna mea!

RETA (*cu aroganță*): Îți mai vii de-acasă. ... Dar tot ca toți, o pușlama! Dă-te dracu! Venisem pentru o lansare, cu tot tacâmul... Tu cu

bodega, un fel de Capșa, eu cu ăla care a scris cartea...

GÂRLICI (*preocupat de câștig*): E, păi de ce nu spui, e altceva! Invitați?

RETA: Nevoie mare! De la Buc, maestrul Ștefârță, Nae Prepuță... și-o mai fi careva... Îți dai seama? Din târla noastră, Ghecurcu, Carcalete și Țoi D. Țoi... Sau invers... Ai? Parcă așa îl cheamă..

GÂRLICI: Dracu mai știe! ...Dar de aici, din mahala?

RETA: Ți mai de vază! În primul rând,eu!

GÂRLICI: Altfel, nici că se putea!

RETA: ...Apoi, Șterulă...

GÂRLICI: Asta e, fără un nebun nu se poate!

RETA: Milu Lalitră, conul Jorj Amir... Pentru procesul-verbal, Brează V. Kil și Hin. Apoi, cred eu, ovreimea... E, ce mai zici? Unul și unul!

GÂRLICI: Mda! Țsta, ultimul... Data trecută și-a dat drumul pe cracul ăl stâng... Ptiu, puțea... Să-i aduceți aminte că acum, liber pe dreapta! Dar unul?... Știi, măcar unul pentru impresii... Bântuie și ăștia cu presa...

RETA: Păi ar fi... profesorul! Numai că ba nu bea, ba nu mănâncă... Și când îi vine sau îl apucă, te face analfabet... De-aia spun, mai bine lipsă!

GÂRLICI: E, nu că n-ar avea dreptate, dar... Autor?

RETA: Ianache!

GÂRLICI: Aaa!... Mda, da! Ștefan?

RETA (*convingătoare*): Boier din neam în neam!

GÂRLICI (*ușor dezamăgit*): De! ...și nu prea... Ovreu, cam da...

RETA: Ovreu, ovreu, dar el plătea! În plus, o măslină, o alună...

MĂRIA (*ironică*): Și-o fasole cu ciolan, specialitatea casei. Pentru atmosferă...

RETA: Fie, dar nimic în plus! Destul! Doar știți, noi cu mâncarea nu prea! Băutura e unde e... Bă Gârlici, vezi de vreo vadră de țuică... Bă, dar țuică!

GÂRLICI: Este!

RETA: Sau... eu știu, poate chiar două!

GÂRLICI (*îi sclipesc ochii*): Este, este!

RETA: Niște murături și un butoiăș cu vin?

GÂRLICI (*făcând socoteli*): S-a marcat! Ceva bănuți, acum, la început?

RETA: Bă, du-te dracu! Doar ne știi, pensia abia astăzi... Ho, drace, că plătim! În rest, e treaba ta...

GÂRLICI: Draga mea, gata, batem palma! Semnează aci! Mărie! Fă, fi-ți-ar curu' al dracu!.....Ai grijă de coana pân' ce trece... ș-apoi, ghișeft de-o fi, vom vedea!

Scena III

Gârlici își freacă palmele, Maria se gudură în timp ce Reta încearcă să se ridice de pe scaun. Nu poate și se reazemă din nou de spătar. Ațipește. Gârlici o prinde pe Măria pe după mijloc și o sărută pe frunte.

GÂRLICI: Botu' sus, fii-ți-ar botul al dracu! Că bani ai vrea!

MĂRIA: E... și dumneata?!...

GÂRLICI: Până una, alta, să fii ales fasolea aia...

MĂRIA: Da? Păi și cu mine cum rămâne?

GÂRLICI: Ca la început! Stai să iau și o să-ți dau! Și bani și una, alta...

MĂRIA: Ai vrea?! Una e una și alta-i alta! Pe mine nu mă duci. Umblă la teighea dacă vrei să mai pupi, dacă nu, pa!...

GÂRLICI: Mărie, dau cu tine de podeaua asta de te găsesc dracii! Tu crezi că-s prost?! Simt cum te mănâncă... Fii-ți-ar starea să-ți fie! Numai că... uite aici beleaua! Strâmba meditează!

MĂRIA: Crezi? Dar mai știi? Acum te-o visa, te-o pune-n rime... Domn' Gârlici, sincer, nu pot

să cred cum, cândva, hârca a fost și ea ceva. Adică, altcumva... Înțelegi ce vreau să spun?!... Iar dumneata, în limbă după ea! Mă umflă râsul!

GÂRLICI (*cumpănind*): Orice armăsar ajunge într-o zi gloabă. Valabil și pentru iepe! Chiar și ălea tari în buci! Abia atunci, în hohot, plânsul!

MĂRIA: O întorci ca la Ploiești și tragi focul pe turta dumitale... Vorbe negustorești! Că doar, doar ți-oi da fără să scoți de la chimir. Te-amăgești. Nici de-a dracu! Holtei bătrân în călduri ce ești, să văd, te urci pe Reta?

GÂRLICI: Mare comedia dracu! Fă Mărie, fata tatii, spune, fă, cum să te iau?

MĂRIA: Păi, cu poezii, ca pe deșteptele astea, în tinerețile dumitale! Ori ai crede că eu sunt toantă și stau așa, ca proasta? Dacă bani nu, măcar versuri! Hai, șampanie și recital!

GÂRLICI: Doamne, ești complet nebună! O să... Dar ce?

MĂRIA: *Venere și Madonă* – Eminescu! Apoi, *Luceafărul*... Ba nu, mai întâi, vreau să fii Romeo... La vremurile de acum, un Romeo și nu prea, dar fie, iar eu, Julieta! Deci, Shakespeare! Hai!

GÂRLICI (*ia o cobză de după teighea și cântă*): „Mărie, Mărie, ia să-mi spui tu mie/ Care floare

înfloare, noaptea pe răcoare?/ Care floare
înfloare, noaptea pe răcoare?“...

MĂRIA: „Floarea crinului,/ floarea crinului/ și a
dorului/ Astă floare înfloare/ Noaptea pe
răcoare/ Astă floare înfloare/ Noaptea pe
răcoare“...

GÂRLICI și MĂRIA (*pătimaș*): „Mărie, Mărie, ia să-
mi spui tu mie!/ Care frunză bate?/ Vântul
când nu bate...“

MĂRIA (*arătând spre ea*): „Frunza plopului/ Frunza
plopului/ Și cu a dorului“

GÂRLICI și MĂRIA: „Astă frunză bate/ Vântul
când nu bate/ Astă frunză bate/ Vântul
când nu bate“

ACTUL II

Scena I

Măria zâmbește ironic. Se apropie, totuși, de Gârlici și-l sărută pe obraz. Intră în cârciumă răvășit, cu părul slinos și dezordonat, Milu Lalitră. Se oprește în prag, bezmetic. Nici pe el nu-l băgă nimeni în seamă. Reta sforăie ușor.

MĂRIA: Măi, domn' Gârlici, păi, ăsta-i Shakespeare?

Hai să văd, acum ce zici?!

GÂRLICI: Că ar cam fi și nu prea... Dar nici tu, Julieta... Trebuie să recunoști! Iar dacă ar fi să fii ceva, mai degrabă, un fel de Măria mea. Zdravăună și frumoasă foc! N-am ce zice, pupa-o-ar tata pe ea! Ar trebui să fii mândră! Ce-ți trebuie ție Venetia? Urlă ăia de dureri, pe-acolo, de-i găsesc dracii! Ce romantism?! După mintea mea, cei doi, și el și ea, anchilozați de reumatism, și-au luat viața. Pastile, pe vremea aia, neam... Doar cu coajă de salcie fiartă se mai dregeau... În plus, Shakespeare nu s-a cântat niciodată! Pe când la noi, la tot pasul, „Mărie, Mărie, ia să-mi spui tu mie...”

MĂRIA: Începi să-mi plăci, dar nu mă duci!

GÂRLICI (*cântă din nou pățimas*): Stai, fă, și ascultă!:
„Of, ce dor, ce chin, ce jale/ Pe la poarta
dumitale/ Oof, ce dor, ce chin, ce jale/ Pe
la poarta dumitale/ Foaie verde foaie lată/
La Ciolpani la Crucea Înaltă/ La Măria
sprâncenată.../ Bat-o Dumnezeu s-o bată!“

MĂRIA: Marița!...

GÂRLICI: Tot aia e! „...Oof, ce dor, ce chin, ce jale,
măă/ Pe la poarta dumitale/ Fă, Marițo, ochi
frumoși!/ Ochi frumoși și drăgăstoși/ Lași
voinicii făr' de bani/ Și gembăși făr' de cârlani.“

MĂRIA: „Oof, ce dor, ce chin, ce jale, măă/ Pe la
poarta dumitale...“

GÂRLICI și MĂRIA: „Ooo, ce dor, ce chin, ce jale,
măă/ Pe la poarta dumitale...“

GÂRLICI: Ce Shakespeare, ce aia, ce ailaltă? Păi,
nu? Eminescu!

MĂRIA: Cunoaștem! „Oof, ce dor, ce chin, ce jale,
măă/ Pe la poarta dumitale...“

MILU LALITRĂ (*aplăudând*): O! Tu! Gârlici, părinte
scump,/ Îți mulțumesc din suflet că exiști!/ Bodega ta, tărâm neîntrecut,/ Nu ne-a lăsat
în lume slugi!/ De la tejgheaua dumitale/
Plecat-am unul câte unul/ Spre culmi să fim
poeți/ Deci, îți mulțumim și slavă ție/
Părinte drag și scump ce ești!

MĂRIA (*aplăudă ironică*): Domn' Gârlici, pentru o așa odă, două țigări și-o țuică de prună să plătești! Miroase a veșnicie! Merită! Hai, plătești!

GÂRLICI: Cunoaștem! Dar, maistre, vremuri grele, trecem la caiet!

MILU LALITRĂ (*întinde hârtia pe care e scrisă poezia*): Așa, o încercare cu tentă filosofică, pentru domn' Gârlici! În chestiunea caietului, altfel nu se poate... Căci nici 'mnealui nu are izvoare cu băuturi în fundul curții! Dar, rogu-te, Domn Gârlici, măcar o litră aici și una pentru acasă, doar până după masă! Gata, astăzi, doar știi, zi de leafă!

RETA (*trezită, în încercarea de a se ridica din nou, cade iarăși în scaun*): Dă-i, mă, că face ăsta sevraj, mai știi, dă dracu în bâlbâială și ne știe lumea! ...Apoi, na! E de-al nostru!

MILU LALITRĂ: Sărut mânușițele, doamnă!

MĂRIA: Bine pusă, cândva, în sus, la ditamai Editura Fâs!

MILU LALITRĂ: Sus!

MĂRIA: Fâs!

MILU LALITRĂ: E, așa o fi! Dracu știe, poate am uitat eu!

GÂRLICI (*răsfoidnd caietul*): Maistre, cam tandi pe mandi! N-am ce-ți face, luna asta te-ai cam

întins, dai toată leafa. Dar dacă ți-o fi tăiat guvernul din ea, ce ne facem?

MILU LALITRĂ: Aa, păi nu se poate! Că dacă da, scoatem și noi din teacă, ditamai sabia... „Și dăi și luptă!“ Și așa și pe dincoară... Știi, la gazetă! Și să vedem care pe care și ce-o fi, vom mai vedea! Până atunci, domn' Gârlici, nu mă lăsa! Să dea dracii-n mine, tremur mai ceva decât piftia!

GÂRLICI: Mărie, drege-l, fă, pe maistru! Pune-i și-n traistă că o scoatem noi la capăt! Astăzi, le fac la toți și o reducere, pentru bucata lunară de săpun. Cumva trebuie să-și spele și ei păcatele!

MĂRIA: Și nu uita lansarea!

MILU LALITRĂ: E, cum să uit?! Coana Reta e cu aranjamentul... O să și vorbesc, știi, un spici, apoi omagii... Păi, cum, se poate? Ștefan Ianache... În plus, cartea... N-am citit-o...

MĂRIA: Dar e bună, nu?

MILU LALITRĂ: Doamnă, ascultați-mă, nici că s-a mai scris ceva de talia asta de la război încoace! Ianache, ce să mai?!... Domnule, ce e a lui e al lui, clasic în viață! Musai cu el în manuale! ...Apoi la Academie și propus pentru un Nobel!

RETA (*încercând pentru a treia oară să se ridice*): Îți dai seama, dacă l-ar lua, cât rom, țuici și vinuri am mai bea?!

MĂRIA (*iritată, privind sub masă*): Măi domn' Gârlici, asta s-a pișat iar pe ea și... Uite, uite, baltă pe podea! Să fie al dracu ăla care o mai șterge sau o mai spăla! Păi ce, eu sunt slugă la bețivanii ăștia?

GÂRLICI: Ptiu, fii al dracu, drace! Tu crezi că mie îmi place? Ho, fă! Să treacă ceasul ăl rău! Și să avem ce lua măcar din lună în lună de la... Că sunt și ei cineva!

Scena II

Milu Lalitră o ridică pe Reta Curcubea și, rezemată de umărul său, cu sticla de țuică în buzunar, ies împreună din cârciumă.

MILU LALITRĂ (*din prag recită*): O! Tu! Gârlici, părinte scump,/ Îți mulțumesc din suflet că exiști/ Bodega ta, tărâm neîntrecut,/ Nu ne-a lăsat în lume slugi!/ De la teiheaua dumitale/ Plecat-am unul câte unul/ Spre culmi să fim poeți/ Deci, îți mulțumim și slavă ție/ Părinte drag și scump ce ești!

GÂRLICI (*către Măria*): I-auzi! Maistru în toată regula!

RETA (*în pragul cârciumii*): Păi tuta asta știe? Du-te dracu de securistă! Bă, Gârlici, nu uita chestia aia... Știi tu, cu ce-am vorbit!

GÂRLICI (*aude telefonul sunând*): Mărie, ia vezi, fă... Răspunde!

MĂRIA (*îmbufnată*): Nici că vreau să mai aud! Îmi strâng catrafusele și măăă tot duc!

GÂRLICI (*își pune ochelarii și se îndreaptă spre telefon*): Unde dracu zici că pleci? Vrei să te vândă aștia, în Kosovo, la turci sau greci? Păi află

și tu că ăia nu au, ca mine, milă. Când nu mai ești, la pat bună, te fac salam... Pricepi?

MĂRIA (*lăcrimând*): Mai bine! Poate mă proptesc la vreunul în gât! Of, ce-aș vrea! Să-l văd cum se zbate și cască gura... Că numai așa o mai scoatem la cap cu voi! Ptiu, drace, niște marțafoi!

GÂRLICI (*scoate din buzunar o bancnotă valoroasă, i-o întinde Măriei, apoi răspunde la telefon*): Alo! Aici, Gârlici!

ȘTEFAN IANACHE: Salutare, barosane! Ce mai faci? Cum o mai duci? Până-mi răspunzi... cred că știi povestea de la impresara mea...

GÂRLICI: De la Reta Curcubea, nu? A, da, gata, știu!

ȘTEFAN IANACHE: O profesionistă! S-a ocupat de redactare, de mersul pe la editură, la revistă... Ce să-ți spun? Sunt mulțumit. Am cartea în mână și, sincer, tremur de emoții. Știi cum e? Că doar de-o viață, în context, ne-ai tot fost alături.

GÂRLICI: Bucurii, maestre, la mai multe și mai mare!

ȘTEFAN IANACHE: Ar fi a treia... E cu talent, că doar cunoști, e cu de toate scrisă... Acum să văd, că am pus și o vorbă prin V. Kil, acolo sus... el e cu traficul de influență. Cu luatu-

datu șpaga la URS, mă înțelegei 'mneata!
Apoi, la pensie, cică ăia ar mai da ăia din
lună, în lună, un franc în plus...

GÂRLICI: Vorba Măriei, fâs! E, dar la vremurile
astea, cum să nu! Păi, domn' Ștefan, mai
adăugăm la ce, mai adineauri, coana Reta
abia a zis? Dacă nu, toată încrederea!... Vom
face o lansare ca-n vremurile bune...

ȘTEFAN IANACHE: De zile mari! Ar mai fi însă
ceva... Vreau să te întâlnesc. Doar un minut.
Prin telefon, doar știi, ne mai ascultă ăștia...

GÂRLICI: Clientul nostru, stăpânul nostru... Păi,
la bodegă, pentru dumneata, la datorie, aici!

Scena III

Gârlici își pune șorțul, ia găleata, mopul și ceva substanțe de făcut curățenie, trage cu ochiul la Măria, apoi începe să cânte.

GÂRLICI: „De n-ar fi ochi și sprâncene/ De n-ar fi ochi și sprâncene/ N-ar mai fi păcate grele/ N-ar mai fi păcate grele/ Geaba lele, lelișoară/ Ochii tăi mă bagă în boală!/ Sprâncenile mă doboară/ Geaba lele, lelișoară/ Ochii tăi mă bagă în boală!/ Sprâncenile mă doboară/ Ochii și sprâncenile, mă.“

MĂRIA (*își bagă banii în sutien, între sâni*): Măi, domn' Gârlici, dumneata mă bagi în pământ cu zile! (*începe să cânte împreună cu el*) „...Ochii și sprâncenile, mă/ Alea fac dragostile, mă/ Alea fac dragostile/ ...Și, geaba lele, lelișoară/ Ochii tăi mă bagă în boală!/ Sprâncenile mă doboară/ Geaba lele, lelișoară/ Sprâncenile mă doboară!“

GÂRLICI: Fir-ar-al dracu să fie! ...Că nu mai am treizeci de ani! Să te agăț de grindă... Și să... mă ții minte până dincolo de moarte!

MĂRIA (*iertătoare*): Vise, taică, vise! Dă să șterg eu urmele ăștia de vacă încălțată! Nu de alta, dar te poți împiedica în cârpe și îți rupi și ce ți-a mai rămas.

GÂRLICI: Fă, a dracu mai ești! Au, au! Ce-aș mai da cu tine de podea, dar îmi e că acum vine Ianache și ne știe urbea!

MĂRIA (*incitată*): Ei, și? Că doar n-oi fi eu prima!

GÂRLICI (*cu un ochi la Măria și altul spre ușa de la intrare*): E, ca să vezi! Vorbești de lup și el, la ușă! Bine-ai venit, coane! Să avem bani, s-avem ce... scrie. Mărie, uită-te, fă, și tu și vezi cum arată un om deștept! (*către Ștefan*). O cafea, un pahar de apă, o lulea?!

ȘTEFAN IANACHE: Nu!

GÂRLICI: Atunci ce mai face 'telectualitatea?

ȘTEFAN IANACHE: Și-așa, și-așa... Oameni și oameni! Domnule, din scris, la vremurile de-acum, nici de opinci! Auzi dumneata, parcă era mai bine pe vremea scrântitului numai că nu te lăsau ăia să-ți descarci și tu, ca omul, sufletul! Unii au scăldat-o cu „Poporul, Ceaușescu, România...” “Ți-aduci aminte? Zi de zi, la radio, fix, la șapte fără un sfert. M-apucau dracii și plecam de acasă! Alții, cu ciripitul, conștiința de clasă... Că ăia cu lupta, puzderie. Câtă frunză, câtă iarbă!

MĂRIA: Parcă astăzi e altfel!

ȘTEFAN IANACHE: Vremuri și vremuri! Numai
că la ăstea noi, tot ei! Poporul tău, ca și al
meu, parc-ar fi blestemat!

GÂRLICI: Apropo, nea Ștefane, de ce nu ai plecat?
La'mneata, acolo, în Israel? Că înainte de '89,
mai, mai să te lege to'arășii, fie și numai că
îți doreai.

ȘTEFAN IANACHE: Domn' Gârlici, și pe-acolo, și
pe-aici, tot una! Crezi că în altă parte curge
miere? Da de unde! La Moscova, la Paris sau
Ierusalim, doar ți-o arată ăștia, cu politica.
Evident, în vitrina lor! Până la degustare,
ehe... Și musai să te prinzi în horă, că altfel,
apă gelatinată cu miros de ce vrea
negustorimea.

GÂRLICI: Ovreimea! Că bine zici! Și nimic? La
vreun partid? Că-i văd pe-ai dumitale de la
stânga, până la dreapta, pe unii chiar și mai
la...!

ȘTEFAN IANACHE: Știi ce? Nu aș prea mai vrea!
Ovreu, ovreu, însă mai bine-mi văd de treaba
mea! Au plătit ai mei destul! Eu... Ce s-o
mai lungim?...

GÂRLICI: Păi, să aud!

ȘTEFAN IANACHE (*în șoaptă*): La lansarea asta, a
mea, ar veni și ăia de sus, de la URS. Cică

l-ar aduce V. Kil pe Prepuță! Unii zic și de Ștefârtă! Iar ăștia-s cu pretenții. De-aia aș vrea, dacă s-ar putea... Să te ocupi de ei, discret, fără să știe lumea. Chiar dumneata!

GÂRLICI: Măi, nea Ștefane, ăștia îndrăznesc să facă asta cu toată lumea? Cu dumneata, cu ovreimea? Mare comedie! Dar dacă da, cum să nu, dar... Acum știi cum e... În plus, depinde și ce vor vrea boierii.

ȘTEFAN IANACHE (*și mai în șoaptă*): Nu au limite! Și cum să-ți spun, ei ar vrea și marafet și o plimbare pe la Dunăre, la vale... La plecare, icre negre, moruni, cegă, un portbagaj, iar, între ei, cel mult vreo doi, trei crape. Apoi un cabernet și ceva albitură... Potrivite la specialități din pește, la care, musai saramură! Îți dai seama, mă usucă! Dar n-am ce face! Dacă vreau să ajung la URS și să iau un ban în plus... Salvarea mea, acum, ești dumneata!

GÂRLICI: Aoleu, Doamne! Dar, bre, costă! Costă al dracului!

ȘTEFAN IANACHE: Știu! Mi-am prins mintea cu diavolul! Nu mai e cale de întors! O să mă pună pe butuci. Mă consolez cu gândul că doar, doar, voi mai recupera măcar ceva.

GÂRLICI: Și dacă nici n-apuci?! Pensia, că despre ea e vorba?! Pe dumneata, te cunoaște lumea!

Cum se spune, la orice pas, cu socoteală!
Tocmai acum, la bătrânețe, ți-ai găsit să
arunci cu francii la Prepuță în poală?

ȘTEFAN IANACHE: Nu-mi mai spune că-mi vine
cu leșin, Doamne, cum mai tremur! Parcă-s
apucat de boală!

GÂRLICI: Atunci cum facem?

ȘTEFAN IANACHE: Stai să-mi revin!

GÂRLICI: Mărie, adu un lichior, ceva, un pahar cu
vin! Domn' Ștefan, nu te gândi, dau din
partea casei. Destul te mai jupoaie alții!

MĂRIA (*Îi întinde farfuria cu paharul, apoi se întoarce
spre teighea. În șoaptă.*): A dracului dambla
zgârcenia! Domnule, mai, mai să dea ochii
peste cap și să-și înghită limba.

GÂRLICI (*către Ștefan*): Curaj, hai!

ȘTEFAN IANACHE: Asta e! Fie ce-o fi! Rămâne
cum ți-am spus!

MĂRIA (*ca pentru ea*): E, asta e la Editura Făs! Făs și
plâns cât timp cu dracu în cârd te-ai pus!

ACTUL III

Scena I

O săptămână mai târziu, cârciuma era curată cum nu mai fusese niciodată. Măria preparase fasolea. Dinspre bucătărie, venea mirosul de prăjeală. Între timp, Gârlici dusese ștăbimea de la București pe malul unui lac, să se delecteze și să prindă pește. Icrele le comandase de la un supermarket, iar cega și morunii, la braconieri. În ziua lansării de carte, Măria și proprietarul bodegii aranjează, pentru eveniment, mesele. Ușa de la intrarea în bodegă era deschisă. Aici, intrau, ca în fiecare zi, diverși.

GÂRLICI (*fredonează puțin*): Mărie, Mărie! Să știi că săptămâna asta, fără tine, mă lua dracu!

MĂRIA: Da? Atunci marcă francul!

GÂRLICI (*bagă mâna în buzunar și rămâne cu ea acolo*): Fă, a dracu, viperă mai ești! În câteva luni, cel mult un an, mă sărăcești!

MĂRIA: E, și cu dumneata! Ții banii la saltea... Măine, poimăine, moartea! Și n-ai nici măcar un loc, mai abitir, în cimitir! Ce, Doamne iartă-mă, ai face cu ei?!

GÂRLICI: Cu tine alături, moartea stă departe! În plus, se vede, sunt încă un bărbat bine! *(făcând un gest obscen)* Zdravăn!

MĂRIA: Mde! Ce să zic? Norocul dumitale că ai parale și poți să iei din farmacia viagra, chiar și kile!

GÂRLICI: Of, doar ți-am zis, taci, că mă scoți din minți!

MĂRIA (*zâmbind*): Acum, ce să-ți fac?! Dacă vrei să întinerești, suportă! Tropăie hormonii! N-ai zis să-ți dau?

GÂRLICI (*analizându-se*): Vai de capul meu! În câteva zile, am rămas osul și pielea! În plus, simt cum m-ai cam cocoșat! De mâine, am să dorm pe o scândură! De altfel, cu o așa zdrahoancă în spinare... Într-un an, dau și faliment. Parcă mă văd...Domnule, ce parale, nici lescaie în buzunare! Și-atunci când o să mă lași doar în papuci... Sau mi-i iei și pe ăia? Te cred în stare! Te duci... În lumea mare! Că proști ca mine, ehe, destui!

MĂRIA: Măi domn' Gârlici, ce tot te plângi?! Circulă-ți banii că altfel fac sfoiag! Și asta, până nu bagă ai de sus o devalorizare. Rămâi cu degetul în gură sau mori tam-nesam de vreun infarct. Acum, desigur, din ceva trebuie să dai colțul, dar una e să înțepenești

de oftică și alta, cu Măria, sătul, în pat!
Gândește dumneata! E chestiune de estetică!
A ăluia, cum îi ziceai, Doamne, aseară? A,
da: Jean-Paul Sartre!

GÂRLICI: A dracului estetică! Mai ales la vârsta
mea! Ca să nu mai zic despre faptul că Sartre,
mai ales cu etica... Chestiune de limbă,
minte și interpretare!

MĂRIA: Adică, eu sunt proastă?

GÂRLICI: Nu, dar ce Dumnezeu ți-o trebui ție?...

MĂRIA: Să fiu deșteaptă! N-ai zis dumneata de
prostie... Că pute? Fir-ar a dracului de
nesimțită! Care ți-a intrat sub așternut, în
pat, și te-a spurcat!

GÂRLICI: Dă-o, de pacoste! Nu se spălase de la
Paște, din Săptămâna Mare!

MĂRIA: Măi domn' Gârlici, de mine n-ai ce să zici!
Sulemenită sunt! De când sunt aici, vezi cu
ochii dumitale, bodega a înflorit! Vine lume,
pleacă lume... E altceva!

O ȚIGĂNCUȘĂ FRUMUȘICĂ (*cu floare roșie de
mușcată la ureche – cerșetoare, deschide ușa la
bodegă și rămâne în prag*): Boierule, dă și mie,
trăi-ți-ar familia, de-o pâine!... Să-ți trăiască
și gagica! Hai, îmi dai?

MĂRIA (*iritată, privind la Gârlici cum râde*): Ptiu! Ieși
de-aici!

GÂRLICI (*cu umor*): Nu, las-o! Client serios! Ia mai zii, că-mi placi!

ȚIGĂNCUȘA (*prinde curaj, se apropie de Gârlici*): Boierule, că frumos mai ești! Vin'la fata să-ți ghicească viața, norocul, sănătatea! C-ai două dușmance ca două lupoaice. (*ia mâna lui Gârlici, privește în podul palmei și-l mângâie*) Uite, frumosule, mi s-arată, e una cu ochii verzi care ar vrea casa dumitale, când te vede, te-ar mânca, cu colții te-ar sfâșia, dac-ar putea...

GÂRLICI (*în glumă*): Ajunge! (*fredonează*) „Iubesc femeia/ De dor nebună/ Femeia brună/ Cu ochi negrii de foc/ Dar și pe-aceea/ Cu ochii verzi ca marea/ Și-mbrățișarea/ Ce mă-mbată pe loc!“

ȚIGĂNCUȘA (*uimită, fredonează și ea*): „Iubesc femeia/ De dor nebună/ Femeia brună/ Cu ochi negrii de foc!“ Gata! Dă și mie, de o pâine!...Să-ți trăiască familia! (*apoi cu ochii mari, la Măria*) Mamă, ce gagică ți-ai tras?! Îmi dai?

GÂRLICI: (*zâmbind, îi dă țigăncușei o sumă măricică de bani*): Ia!

ȚIGĂNCUȘA: Să-ți trăiască familia! ...Și frumoasa ta!

GÂRLICI: Să fii sănătoasă!

MĂRIA: E, da, ăsta da, preț pe dispreț! De altfel, cam nicio diferență între coana Reta, Lalitră și nespălata asta! Până una, alta, spune repede, cine e aia cu ochii verzi?

GÂRLICI (*ușor ironic*): 'Mneata! Uită-te-n oglindă! Nu te vezi?

MĂRIA: Fie și un lup mâncat de-o oaie! Dar de ce i-ai dat așa mult?

GÂRLICI: E, trebuie să trăiască și ea din ceva!

MĂRIA: Nu recunoști! Îi dai, că altfel te-ar blestema:
„Nu dai, n-ai să ai!“ Și ți-este frică?!...

GÂRLICI: Mie?! Oricând le-aș pune pofta-n cui!

MĂRIA: Domn' Gârlici, știu de la popa Ibric, cu magia neagră, zice el, să nu te pui!

GÂRLICI: Mai lasă-l, Doamne, iartă-mă, și de popă!
Că dacă scormonesc, parcă aud că le ia cerșetorilor taxă, fiindcă stau la poartă... Bisericii, vreau să zic!

MĂRIA: N-am auzit, dar nici că m-ar mira! Face și el un ban cu ce poate...

GÂRLICI: Uite, de-asta nu am, contextual, teamă de Al de Sus. Și eu și Ibric vindem iluzii.

UN ȚIGAN (*întredeschide ușa fără să intre*): Boierule, să-ți fac un cazan de țuică ce n-ai pomenit dumneata?!

MĂRIA (*râde*): Hai, că astăzi te-a procopsit Dumnezeu!

GÂRLICI: Bă, mai lăsați-mă în plata Domnului, că m-ați înnebunit!

ȚIGANUL (*insistent*): Atunci, dă și mie ceva de-ale gurii pentru copilași!

GÂRLICI: N-am! Du-te! Mi-ați mâncat dracu, zilele!

ȚIGANUL (*și mai insistent*): Nu fi rău, măcar ceva pentru sufletelul meu!

MĂRIA (*recită/cântă melodia formației Phoenix*): „Trec țigani pe drum,/ Drumu-i plin de fum,/ Fumu-i plin de scrum,/ Foc ardea./ Vai țigani, țigani,/ Gipsy și hitani,/ Fără cer și ani,/ Trec pe drum.“

ȚIGANUL (*la fel de insistent*): Dă, domnița mea, dumneata, că boieru-i rău și văd că nu prea vrea!

MĂRIA: Măi, domn' Gârlici, o cinzacă și pentru amărâtul ăsta! Ce zici?

GÂRLICI: Dă-i, fă, și ducă-se unde a dus mutu' iapa!

Scena II

Măria se uită la ceas. Gârlici se duce în spatele tejghelei și vrea să pună niște apă în țuica pe care trebuia să o servească la lansarea de carte. Cumpănește, apoi renunță. O privește pe Măria ca pe o zeiță.

GÂRLICI (*fredonează*): Doamne, ce zile! O viață întreagă am visat la asta! După ce o să termine ăia cu trăncănitul, lozeli literare... E, de-ale lor, eu: „Iubiți prieteni,/ Am să vă cânt în astă seară/
Povestea unui pierde-vară/
Ce întotdeauna surâzând/
Trecea prin viață fluierând,
nepăsător/
Dar într-o noapte minunată/
S-a îndrăgostit și el de-o fată/
Și-atunci sărmanul visător/
Sub ochiul blând al stelelor/
A plâns de dor întâia dată!“ (*gânditor, parcă înfrânt*) Mărie, Mărie! ...Ce mi-ai făcut tu mie?

MĂRIA: Fasole la cazan, apoi curat și... te-am tăvălit în pat!

GÂRLICI: Din asta mi se trage! Mi-ai pus capac!

MĂRIA: Domn' Gârlici, mă faci să-mi pierd mințile! Dumneata ești om cu bani! Eu, o femeie de servicii!

GÂRLICI: E, lasă, lasă! În primul rând, ești o frumoasă, apoi... Ce-ar fi într-o zi să fii a mea?

MĂRIA: Cu acte în regulă?!

GÂRLICI: De ce nu? Da!

MĂRIA: Doamne, pupa-Ți-aș tălpile! Păi ce să zic? Îți dai seama?!... Dar poate mâine-ai să te răzgândești... În chestii dintr-astea, gluma... Până una, alta, hai să vedem ce mai putem face cu lansarea?!

GÂRLICI (*recită, apoi fredonează*): „Pe verdea margine de șanț/ Creștea măceșul singuratic/ Iar vântul serii nebunatic/ Pofti într-o zi pe flori la dans/ Când țipătul subtil pătrunse-n foi/ Cireșul fin, cu voce lină/ De dorul lui le spuse apoi/ Și suspină cum se suspină!“

MĂRIA: E vremea să punem alunele, chestiile astea de gustat, pe masă. Poate chiar și niște flori. Dau nota de festivitate! Nu costă! Culeg eu câteva de prin grădină!

GÂRLICI: Doamna mea, după cum zici!

MĂRIA (*iese emoționată, aproape că se împiedică*): E, și dumneata...

GÂRLICI (*fredonează ca pentru el*): „Iubesc femeia/ Când e femeie/ A vieții cheie/ Doar prin ea o găsesc“ (*ușa se deschide, intră Ioan Șterulă. Gârlici, ușor nedumerit*): Pofțiți! Pofțiți!

IOAN ȘTERULĂ (*privind în sus*): Știți, eu sunt fratele mai mic al poetului, vreau să zic... Dar îmi place să spun că el e fratele meu... Evident! Și-am venit, cum se cădea, să lansăm lansarea... În versuri! V-ați dat seama! Hai, că-s genial!

GÂRLICI (*se uită la ceasul de la mână, apoi la pendula de pe perete, se scarpină în creștetul capului*): Cam devreme! Presupun că v-a spus ora madam Curcubea.

IOAN ȘTERULĂ: Da! Din clipă-n clipă, ar trebui s-apară, cu cărțile, chiar ea... Dar dacă sunt ca nepoftit, să știți că plec. Dar fără mine, nu se poate. Sunt fratele mai mic al poetului, vreau să zic... Sunt... Mă știe lumea... O personalitate...

GÂRLICI (*amețit*): Mi-am dat seama! Altfel, nici că se poate! Firește, personalitate! Unde poftește măriia ta, sunt onorat, luați loc!

IOAN ȘTERULĂ (*fără logică, se repetă și mănâncă din cele puse în farfurie*): ...Știți, eu sunt fratele mai mic al poetului, vreau să zic... Dar îmi place să spun că el e fratele meu.. Venit-am, cum se cădea, să lansăm lansarea... Acum, desigur, m-au invitat că-s genial și trebuie să ai, la așa eveniment, pe cineva cu eticheta mea.

MĂRIA (*intră în încăpere cu bratul plin de flori, privește nedumerită la Șterulă*): Domn' Gârlici!...

GÂRLICI: 'Mnealui, fratele poetului... O personalitate!

MĂRIA (*nedumerită, se miră*): El? De! ...Nu prea!...

GÂRLICI: Mărie, șiiit! Taci, fă, dracu! Ce știi tu? Dumnealui, ehe...

IOAN ȘTERULĂ (*iritat*): Hai că nu se poate! Să știți că eu chiar plec. M-au chemat și am venit... Iar voi să nu știți că-s eu, fratele mai mic? Poet! Și... poet! Cel mai genial, zic! Nu se poate! ...Domn'e suntem... și eu o personalitate! Iar voi?

MĂRIA: A, da, da... Eu, ca femeia, cu gândul tot la... Iertați, măria ta! Poate vă e foame? Să vă aduc ceva?

IOAN ȘTERULĂ: Păi da! Dacă mă chemați, eu vin... Genial cum sunt, aduc oricui onoarea!

MĂRIA (*aduce un castron de fasole, ardei, murături și o cană cu vin*): Domnule, nu ne așteptam! Un așa oaspete minune! Până una, alta, poftă mare! (*se apropie de Gârlici și îi șoptește*) Țsta e mort de foame!

GÂRLICI: Nu, e nebun! Doar acte nu are! În rest... Nu-ți prinde însă mintea!

UN RUDAR (*cu rogojini în spate deschide ușa la bodegă*): Rogojinile, bă, să vă dăm rogojinile, bă taică, bă!

MĂRIA: Astăzi, a tunat și i-a adunat!

GÂRLICI: E mâine târg... Ceva obișnuit. Asta-i lumea! Într-o zi, a oprit aci unul cu o vacă și i-a dat să bea o halbă...

MĂRIA (*se amuză*): Cu bere, presupun!

GÂRLICI: Da și, vorba lui, și-un țoi de rum...

MĂRIA: Adevărul e că loc cu vad ca al dumitale...

IOAN ȘTERULĂ: Tocmai pe-aci trece și Carul mic și Carul mare/ Căci eu în constelație am spus:/ Jos, sus!/ Jos, sus!

MĂRIA: Fâs!

IOAN ȘTERULĂ: Cum s-ar zice, mă contrazici pe mine?

GÂRLICI: Mărie, te rog!...

MĂRIA: Ba să mă ierte Dumnezeu, m-am gândit la rime... Teorie în poezie... (*văzând că a terminat castronul*) Să mai aduc o porție?

IOAN ȘTERULĂ: Da! Poezia, din suflet și din coarda inimii își trage seva! Ca să zic așa...

GÂRLICI (*o urmărește pe Măria cum duce din nou tava cu mâncare*): Mărie, fă, tu ești nebună? Crapă dracu ăsta!

MĂRIA: Mai vedea! În cel mai rău caz, îi scapă genialitatea în pantaloni!

GÂRLICI: Ne-am dus dracu! Împute sala... Ne-am făcut de râs!

MĂRIA: Dumneata? Eu? Nu! Cine l-a adus...

O RUDĂREASĂ (*deschide și ea ușa și strigă din prag*):

Fuse, dragă, fuse!

IOAN ȘTERULĂ: Fuse, fuse, dar când fuse?

Chestiune de perfectul simplu, persoana a treia... Dacă fuse adineauri... Sau, cel mult, dacă fuse, de vreun ceas, două! Dacă nu, devine fus-am, adică...

MĂRIA: Adică, am fus!

IOAN ȘTERULĂ: Genial! Hai, că-s genial!

MĂRIA: Asta ziceam și eu!

RUDĂREASA (*repetă*): Fuse, dragă, fuse!

IOAN ȘTERULĂ: Genial! Fuse-am-fus!

MĂRIA: Fâs!

IOAN ȘTERULĂ: Haiku! Fuse-am-fus-fâs! Fâs-fuse-am-fus! Fuse-fus-am-fâs! Spune mult! Chiar foarte mult!

GÂRLICI: Până aici mi-a fost! Fuse-am-fâs! Fâs-fâs! M-am dus! Dracu m-a pus! Fuse-am-fâs! Fâs-fâs!

IOAN ȘTERULĂ: Genial!

RUDĂREASA (*se închină și iese*): Fâs-fâs! Doamne, pupa-Ți-aș tălpile!

Scena III

În pragul ușii, apare Reta Curcubea cu brațul plin de cărți. Se întâlnește în același loc cu rudăreasa. Se împiedică una de alta. Ioan Șterulă mănâncă al treilea castron cu fasole. Încep să vină invitații.

RETA (*agitată*): Mai stați, fă, dracu acasă! Alții, fuse!...

RUDĂREASA (*iși vede de drum și uimită strigă pe stradă*): Fâse, dragă, fâse!

RETA: Bă Gârlici, păi asta ți-e menirea? Cară Reta, cândva mândra ta, iar tu acum te uiți! Fufa asta, la ce dracu ai adus-o aici?... Să facă raportul către securiști?! Ajută-mă, drace, că m-am cocoșat!

GÂRLICI: Ușurel, coană mare! Ușurel! N-au intrat zilele-n sac!

RETA: Mă, al dracu nenorocit mai ești! Mă vezi că nu mai pot și...

GÂRLICI: Mărie, drege-o, draga mea, pe coana! Știi tu, o halbă cu rum, și doar de două degete, bere cu spumă, la marginea de sus!

RETA: Merci! Ca să vezi?! Nici că se crăpă de ziuă și draga mea?! Fir-ai al dracu cu bodega ta!

MĂRIA (*pune apă pe foc*): Madam, curând voi fi
Gârlici Măria! Și-atunci... Oricât ai fi 'mneata
de doamnă sus, la ditamai Editura Fâs, vrei
sa nu, cu sărut mâna!

RETA (*nervoasă*): Gârlici, mă curcă bearcă, e drept
ce zice sluga?

GÂRLICI: „Iubiți prieteni,/ Am să vă cânt în astă
seară“...

RETA (*îl completează*): „Povestea unui pierde-vară“...
Au, au, vai de capul tău!

MĂRIA (*continuă strofa*): „Ce întotdeauna surâzând/
Trecea prin viață fluierând nepăsător/ Dar
într-o noapte minunată/ S-a îndrăgostit și el
de-o fată.“

RETA: Ce-o să mai plângi! Te-ai dat dracu!

IOAN ȘTERULĂ (*termină de mâncat, apoi bea dintr-un
pahar cu vin*): Reto, mă știi, fratele mai mic, al
poetului, vreau să zic, și să îți recit: Fuse-am-
fus-fâs! Fuse-fus-am-fâs! Poemul Fâs, aici
compus! Așa-i că-s genial?

RETA: Șterulă, pâs! Las-o mai ușor! Să plece cei de sus...

IOAN ȘTERULĂ (*iritat*): Ștefârță, Prepuță, Curcu
un fel de pre cu ghe? Eee? Să nu mă facă al
dracu?!

RETA (*încearcă să-l potolească*): Mă Ioane, măcar
pentru Ianache... Și nu se cade tocmai tu,
fratele poetului...

IOAN ȘTERULĂ: Fie! Dar asta doar pentru că el e fratele meu. Eu, poetul, știi ce zic, fratele mai mic...

MĂRIA (*către Gârlici*): Foamea! Nu și-a făcut efectul, deși a mâncat destul!

GÂRLICI (*în șoaptă*): Ți-am spus că e nebun! (*îl vede în prag pe Amir*) Pofțiți, coane Jorj! Pofțiți! Nu v-am văzut de mult... O să fiți, cum s-ar zice, revelația serii!

CONU JORJ AMIR: A, nu, salut onorat și adunarea! Nu! Eu, mă știi, doar o cafea! Ha, ha, ha! Nechezol de-ai da, ca pe vremuri, chiar c-ar fi mai ca ceva! Necunoscut, m-așez în fundul sălii.

A. CARCALETE (*intră furtunos*): Vă salut! Și... Credeam c-am... Madam Curcubea, sărut mânușita! Bă Gârlici, să pot să scriu și eu ceva, un tun!

MĂRIA: Ce-a zis?

GÂRLICI (*în șoaptă*): Să-i fac un carcalete...

MĂRIA: Ce?!

GÂRLICI: Un amestec... Țuică, vin lichior, niscai vodcă...

MĂRIA: Doamne, ce lume?!

ȘTEFAN IANACHE: (*Însoțește oaspeții din afara urbei cât și pe ceilalți invitați. Sala se umple. Îi conduce la tribună și îi prezintă*): Maestrul Ștefârță,

prietenul nostru, Ghecurcu... În curând, sper să nu întârzie prea mult, distinsul domn Prepuță... Și pentru că, în mare, noi ne-am adunat, are cuvântul, nimeni altul, decât jurnalistul, poetul Milu... Lalitră!

MILU LALITRĂ: Domnule Ștefârță...

ȘTEFÂRȚĂ: Eu am să vă vorbesc, după cum știți sau bănuiesc, ca și fratele meu de breaslă bun, despre cum să te ratezi ca scriitor.

(Cei de prin spatele sălii îl fluieră. Alții bat din palme)

CONUL JORJ AMIR: Nu întrerupeți! Domnul Milu, aveți cuvântul!

MILU LALITRĂ: Deci, Domn Ștefârță... A, da, înainte vreau să salut pe Ioan Șterulă, pe care îl invit, cu drag și suflet, la tribună.

IOAN ȘTERULĂ: Genial! Fuse-am-fâs! Vreau să zic, ca fratele mai mic, al poetului... Îmi place însă să spun...

RETA: Ioane, ce Dumnezeu, mai târziu!

IOAN ȘTERULĂ: A, da? Păi să mă mai așez sau pot să plec?

A. CARCALETE: E treaba ta! Mai lasă, domnule, lumea în pace cu ăl mic, vreau să zic... Ce aia mea?!

IOAN ȘTERULĂ: E, atunci stau!

MILU LALITRĂ: Că s-au mai așezat chestiunile, vreau să spun, această operă „Fum și Fum“...

ȘTEFAN IANACHE (*îl corectează*): Rog să-l scuzați!
„Fum și Scrum“.

MILU LALITRĂ: Da, „Fum și Scrum“ în curând va
face înconjurul lumii! Al universului chiar,
dacă americanii și rușii își vor da mâna ca
mai-nainte și vor pune iarăși de-un război
interstelar.

GHECURCU (*intervine*): Colega, te rog, mai nazal,
mai franțuzește, că, domnule, suntem, totuși,
la un spectacol de cultură, literar!

MILU LALITRĂ (*face o pauză. Aude cum sforăie Reta,
apoi reia*): Domnilor, după părerea mea, de
avizat, fără a băga texte, fitile filosofice, vă
spun direct că nici că s-a mai scris așa
ceva...! Ce cutare? Și cutare!... Ianache,
alături geniilor lumii... Domnilor, ce e a lui
e al lui!

GÂRLICI: (*după ce adunarea îl aprobă pe Milu*): Așa o
fi!

MILU LALITRĂ (*privește cum moțăie și Ștefârță, apoi
continuă*): Clasic în viață! Musai cu această
operă „Fum și Fum“ în manuale!

MĂRIA: „Fâs și fum“, parcă a zis...

CONU JORJ AMIR: Pâs! Dumneata nu te băga!

MILU LALITRĂ ...Da, „Scrum și Fum“, cartea ce
trebuie să ajungă tradusă prin ICR-ul,
evident român, în toată lumea. Apoi domn

Ștefan... Eu fac primul pas și vă propun academician. Dumneavoastră, stimați tovarăși și distinsă adunare, al doilea. Să-l propuneți pe Ianache al nostru la Oslo, pentru premiul ăl mare! Nobel!

RETA (*sare ca arsă*): Da, păi da, dacă l-ar lua, mândria noastră! În plus, cât rom, vin, bere și țuici am bea? (*aplauze!*)

NAE PREPUȚĂ (*intră amețit, fără să își ceară scuze*): Felicit pe Ianache precum și generația, apoi zic și eu tardiv acuș, câte-am fi spus dacă n-am fi stat beți prin ăle șanțuri și-am fi avut alături nouă o bodegă cu bibliotecă gen Gârlici. (*aplauze!*)

ȘTEFAN IANACHE: Ca autor, vă mulțumesc. Cărți mai am, le pregătesc... Acum, o să o primiți pe aceasta, direct cu autograf! Doamna Măria vă va servi țuica, vinul... Mulțumiri pentru cuvintele ce mă onorează... (*vociferări în sală*) Mda, aveți răbdare, ...și murăturile și fasolea...

SALA: Felicitări! Să aveți grijă și sus la URS! Vedeți cu V Kil, că, de, așa s-ar cădea!

MĂRIA (*uimită*): Un fâs!

IOAN ȘTERULĂ: Genial! Fus-am-fâs!

Scena IV

După ce se mănâncă tot, se bea și se înjură de-aiurea, pe măsură, cei prezenți, total dezinteresați de cărți, pleacă. Ele rămân nedeschise pe mese. Măria le strânge și le așează în raftul de lângă tejghea.

MĂRIA: Astăzi, da, preț pe dispreț! (*curioasă, scoate o carte din raft, privește pe coperta a IV-a, citește și comentează*):

„Peste tot, în jur, alături nouă, liniștea, simfonie a zărilor și a aducerilor aminte.“

–Mda! Ce să zic?!... Mă rog, tot nesimțirea e unde e!

„Alături ei, viața, oricând gata parcă să trădeze.“

–I-auzi!...

–„La țărmlul clipei, misterul! ...Sau, alternativ, când Dumnezeu, când diavolul! Totuși, ultimul, mai rar. Între unul și celălalt, urcușul, destinul, ruleta, cifra 6. Repetată punere pe gânduri!

–Păi, află! Ghici, vecinul lui Gârlici, prof. universitar, ce să zic numai 6–6, zi de zi, la babaroase! A mâncat rahat când era mic... Norocul lui! Poți să te pui de-a curmezișul?

„...Apoi, moartea, cortină a zădărniceii! Domnule, dacă ai putea să mori în picioare, semn?! Să rămâi, așa, stană de piatră și să te îngropi singur, perpendicular pe axa vremurilor! Să fii un fel de antenă, prin care, musai să treacă și timpurile, și cuvântul!

–Ăsta e nebun! Mori, dus ești!

„În realitate, noi, tot una cu pământul, un fel de umbre stinse în amurgurile disperării. Te zbați să fii și... Una, două, ți se încurcă ițele! Păcat de oasele frânte și de alergatul pe te miri unde! Asta e! Una e să vrei și alta e să fii!...“

–A, da, așa mai da! Își vine de-acasă. Aici, am cam fi pe aceeași undă. (*pe gânduri*) Domn Gârlici, că tot s-a sfârșit... Eu, femeie de servici, m-aș cam duce în lumea mea!

GÂRLICI: Draga mea, „Iubiți prieteni,/ Am să vă cânt în astă seară/ Povestea unui pierde-vară/
Ce întotdeauna surâzând/ Trecea prin viață fluierând nepăsător/ Dar într-o noapte minunată/ S-a îndrăgostit și el de-o fată/ Și-atunci sărmanul visător/ Sub ochiul blând al stelelor/ A plâns de dor întâia dată!“ Să plâng?

MĂRIA: Plângi! ...Sau râzi doar dacă vii cu mine-n viața mea!

DE ACELAȘI AUTOR

Blesteme, Editura „Spirit Românesc“,
1995, Craiova.

Pe apa Sâmbetei, Editura „Horion“,
1998, Craiova.

*Organizarea și funcționarea mass-
media în Oltenia*, Editura
„Spirit Românesc“, 2000, Craiova.

Comunicare și Înțelegere, Editura
Newest, Târgu-Jiu, 2005.

*Puntea frântă și căderea spre
niciunde*, Editura Newest,
Târgu-Jiu, 2007.

Mătăniile Alexandrei, Editura
Newest, Târgu-Jiu, 2008.

Vămile apocalipsei, Editura Newest,
Târgu-Jiu, 2009.

Acvariul cu fâțe, Editura Newest,
Târgu-Jiu, 2010.

Viața ca iluzie și clipa ca destin,
Editura Măiastra, Târgu-Jiu, 2010.

Pre-press & print:

S.C. TIPOGRAFIA PROD COM S.R.L.
Târgu-Jiu, Gorj, str. Lt. Col. Dumitru Petrescu, nr.20
Tel. 0253-212.991, Fax 0253-218.343
E-mail: prodcom@intergorj.ro